

# Prawda o szkole sowieckiej

## w oświetleniu moskiewskiej „Prawdy”

Od pewnego czasu w prasie sowieckiej powtarzają się artykuły, świadczące o skandalicznym wprost stanie szkolnictwa w Rosji, zwłaszcza szkół początkowych. W szkołach sowieckich, pisze np. „Prawda”, istnieje oryginalny i bardzo skomplikowany sposób klasyfikowania uczniów. Istnieją np. oceny: „duchowo zacofany”, „złośliwy dezorganizator”, „zbrodnica żyłka”, „trudny do wychowania”.

„społecznie zaniedbany”, „niepoprawny” i t. p. Na czym polegają te oceny, wyjaśnia następujący, podany przez tę samą „Prawdę” przykład:

Towarzysz Krowolapow, delegat leningradzki, opowiadał na kongresie Komsomolu, że w pewnej szkole dziesięcioletniemu, mało uzdolnionemu i ciężko uczącemu się dziecku nauczyciel zadawał pytania, dotyczące klasowego pochodzenia jego dziadka, częstotliwości zachodzenia w ciążę jego matki, ustosunkowania się jego (dziesięcioletniego dziecka) do „piatiletki”, uprzedmiotowienia kraju i kolektywizacji. Ponieważ dziecko odpowiedziało na pytania nie dało, otrzymało ocenę: „społecznie zaniedbane”.

Możliwość takich kwiatków na niwie szkolnictwa sowieckiego tłumaczy „Prawda” w Nr. 116 z roku bieżącego tem, że w roku 1935 zaledwie 1 i pół procent nauczycielstwa posiadało wyższe wykształcenie, natomiast 34,8 proc. mogło wykazać się tylko „najniższym wykształceniem”. Poważny

odsetek nauczycieli sowieckich zatem należy do analfabetów.

Jesteśmy przekonani, że tego rodzaju informacje o szkole sowieckiej, zaczerpnięte z tak niepodejrzanego źródła, jakim jest moskiewska „Prawda”, stanowią najlepszą odpowiedź dla entuzjastów szkoły sowieckiej, których u nas, niestety, nie brak.

## Skrzynki pocztowe dla donosicieli

Jedna z żydowskich agencji informacyjnych donosi:

„Komenda policji powiatowej wydała szereg zarządzeń w związku ze zbliżającym się sezonem letniskowym. Na letniskach podmiejskich wzmożono posterunki policyjne. W szczególności wzmożono posterunki na liniach otwockich. Tego roku w dalszym ciągu utrzymane zostaną skrzynki przetrzymujące korespondencję z policją. Do skrzynek tych każdy obywatel może choćby bezimiennie składać doniesienia o sprostowanych przestępstwach lub przygotowaniach do przestępstw. W praktyce skrzynki te okazały się bardzo użytecznymi”.

## Wzrost gorliwości religijnej wskutek prześladowań kościoła w Meksyku

Prasa amerykańska ogłasza rewelacyjne sprawozdanie burmistrza z Cleveland o jego wrażeniach z podróży do Meksyku. Okazuje się, że dzisiejsi przywódcy rządu meksykańskiego prześladowają Kościół, świadomie wprowadzają w błąd zagraniczną opinię, przedstawiając sytuację i postawę katolików meksykańskich w błędnym świetle. Jak jest w rzeczywistości, o tem mówi naoczny świadek, wspomniany burmistrz z Cleveland.

„Natrąfiłem — powiada on — na kilku Amerykanów, którzy stale mieszkają w Meksyku i którzy mnie zapewniali, że usiłowania rządu wrogo usposobionego dla religii, aby wyrwać z duszy obywateli meksykańskich wiarę katolicką — spełziły na niczem. Prześladowania bowiem wywołały wprost

przeciwny skutek. Nawet w tych okolicach, gdzie księża zostali całkowicie usunięci, a kościoły zamknięte, zbierają się wierni katolicy, w wielkich gromadach dążą do kościołów, i stając przy murach kościelnych w zwartych szeregach, śpiewają pieśni religijne i modlą się gorliwie.

W jednej miejscowości my sami byliśmy świadkami takiej manifestacji. Jeden z moich współtowarzyszów podróży, protestant, Szkot z pochodzenia, wstrząśnięty do głębi, oznajmił, że w całym swym życiu nie widział tak głębokiej i żywej wiary, jak u prześladowanych katolików w Meksyku i że jest najgłębiej przekonany, że to prześladowanie wywoła właściwy przeciwny skutek — mianowicie pogłębienie i rozkwit katolicyzmu”.

## Baraki dla bezdomnych pod Lwowem

Na terytorjum miejscowości Hołosko Małe pod Lwowem postanowiono wybudować baraki dla bezdomnych. Protest mieszkańców Hołoska Małego przeciw

budowie baraków w tej miejscowości nie odniósł skutku. Budowa baraków dla bezdomnych rozpocznie się w dniach najbliższych.

## Dalsze wyroki w sprawie zająć lwowskich

LWÓW, 19.5. W Sądzie Okręgowym we Lwowie toczył się w poniedziałek kolejny proces karny przeciwko uczestnikom rozruchów ulicznych w dniu 16 kwietnia r. b. Przed sądem stanął Jan Socha, który w czasie szarży policji na ul. Kazimierzowskiej zraniony został szabłą w głowę, a następnie aresztowany. Sędzia nie dał wiary tłumaczeniu oskarżonego, iż znalazł się w tłumie przypadkowo i zasądził go na 8 miesięcy więzienia.

## „Chrzty pruskie” nie ustają Germanizacja nazw miejscowości w powiecie raciborskim i wielkostrzeleckim

KATOWICE, 19.5. Germanizowanie polskich nazw wiosek i osad Śląska Opolskiego, które osiągnęło największe nasilenie w pierwszym kwartale b. r., kiedy to zmieniło tam zgórą 90 nazw, postępuje w dalszym ciągu naprzód. Ostatnio znów niemieckie czynniki administracyjne Śląska Opolskiego przystąpiły do masowego niemieczenia polskich nazw miejscowości, tym razem na terenie pow. raciborskiego i wielkostrzeleckiego. W pow. raciborskim zmierzono 26 nazw polskich, w pow. wielkostrzeleckim — 1.

Systematyczne usuwanie śladów polskości z oblicza pogranicznych powiatów Śląska Opolskiego wskazuje wyraźnie na polityczny charakter całej akcji, nie znajdujący żadnego usprawiedliwienia w istniejących potrzebach i właściwościach terenu.

BERLIN, 19. 5. „Nowiny Codzienne”, wychodzące w Opolu, donoszą, że z rozporządzenia władz administracyjnych zmieniono nazwy następujących miejscowości na Śląsku Opolskim:

W pow. kozielskim Łąki na Wolfswiesen; w pow. opolskim Komprachcice na Gumbertsdorf, Dziekanów na Dechansdorf, Jaskowice na Johansdorf o. S., Folwark na Vorwerk O. S.; w pow. kozielskim Rzeczycy na Riedgrund

## Projekt utworzenia 400 stałych stypendjów dla akademików

Fundacja „Domy akademickie im. Prezydenta Narutowicza w Warszawie” zwróciła się do p. ministra W. R. i O. P. z pismem powiadającym o podjęciu inicjatywy utworzenia pewnej ilości stypendjów o charakterze stałym w rozumieniu, że byłyby one przyznawane już od pierwszego roku na cały czas studiów i zapewniałyby całkowicie koszty utrzymania stypendystów, umożliwiając im oddanie się wyłącznie pracy naukowej. Ze stypendjów tych korzystaliby istotnie niezamożni studenci, pochodzący w pierwszym rzędzie ze sfer robotniczych i włościańskich oraz niskoupoosażonych urzędniczych, przytem wyróżniający się dodatnio charakterem, uzdolnieniami i systematycznymi postępami w studiach.

Stypendyści byłiby otaczani szczególną opieką, zwłaszcza w pierwszym roku studiów. Dla stypendystów nowowstępujących na uczelnie należałoby zatem przeznaczyć osobny dom akademicki.

## Usprawnienie doręczania poczty w gminach wiejskich

Min. Pocht i Telegrafów zwróciło się do Min. Spraw Wewnętrznych z prośbą o wydanie zarządzeń, mających na celu usprawnienie doręczania korespondencji pocztowej w tych gminach wiejskich, które nie są obsługiwane przez pracowników pocztowych. Obecnie w gminach tych korespondencja prywatna doręczana jest adresatom w ten sposób, że soltysi lub posłańcy gromadcy zgłaszają się po jej odbiór wprost na placówkę pocztową i następnie doręczają pocztę adresatom; korespondencja urzędowa natomiast, przeznaczona dla mieszkańców wsi, doręczana jest za pośrednictwem urzędów gminnych.

Min. Pocht i Telegrafów zaproponowało, aby w przyszłości wszelka korespondencja, zarówno prywatna jak i urzędowa, doręczana była bez pośrednictwa urzędów gminnych, t. j. wprost przez soltysów względnie posłańców

## O GOSPODARCE PLANOWEJ

Konserwatywny „Czas” ciągle powraca do ulubionego tematu: konieczności walki z etatyzmem. Opowiada się jako zwolennik planu gospodarczego, natomiast jako przeciwnik t. zw. gospodarki planowej. Jak jednak w praktyce może być realizowany plan gospodarczy w systemie ekonomicznym opartym o wolną konkurencję i możliwe małe krępowanie inicjatyw poszczególnych gospodarstw

— tego organ konserwatystów nie precyzuje, chyba, że pod pojęciem planu gospodarczego rozumie „budowanie dróg, utrzymywanie armji, regulację rzek” i t. d.

Natomiast krytyka naszego sowiejskiego etatyzmu jest trafna. Niepotrzebnie jedynie „Czas” utrzymuje dla polskiego etatyzmu nazwę gospodarki planowej. Trzeba postawić kropki nad i, i powiedzieć, że jest to, jak dotąd, gospodarka zupełnie bezplanowa, wywołująca okolicznościami i prowadzona od wypadku do wypadku. „Czas” pisze:

„Wiemy, że w Rosji podjęto wielkie próby przebudowy społecznej w kierunku socjalistycznym. My nie mamy zamiaru iść w tym kierunku. Jeśli zaś kto ma takie zamiary, to poco bawić ma swe chęci we frazesy etatystyczne — planowe. Niech się otwarcie przyzna do komunizmu, okaze przy najmniej logikę i realizm. W Niemczech i we Włoszech podjęto również eksperymenty przebudowy pod hasłami skrajnego imperialistycznego na cjonizmu. Czy w tym kierunku chcą iść nasi etatysty? Czy w Polsce istnieje tendencja faszystowska? Czy etatysta nasi przedstawiają społeczeństwu wielkie idee, któreby można przeciwstawić ideologii systemu liberalno-kapitalistycznego?”

Uwaga ta jest b. słuszną. Etatyzm bezplanowy, etatyzm niebędący konsekwencją wielkiej wizji przebudowy jest nonsensem.

Akcja zapoczątkowana narazie w skromnych rozmiarach (w danym wypadku oparta o Dom akademicki przy ul. Polnej 50, dający pomieszczenie 90 studentom) w ciągu 4 lat objęła około 400 stypendystów. Realizacja powyższego projektu wymaga znacznych środków i uzależnienia byłaby od przyznania przez M. W. R. i O. P. przeważającej ilości stypendjów.

gromadzkich, którzy zgłaszaliby się po jej odbiór do właściwych placówek pocztowych przynajmniej trzy razy na tydzień.

Ponadto zarząd pocztowy umieściłby na budynkach sołectw skrzynki pocztowe, które soltysi lub posłańcy gromad opróżniali przed udaniem się na pocztę, a wyjętą z nich korespondencję dostarczaliby placówkom pocztowym wraz z pokwitowaniem odbioru korespondencji poleconej, doręczanej mieszkańcom. Reforma taka z jednej strony stanowiłaby duże usprawnienie służby pocztowej w gminach wiejskich, z drugiej zaś odciążałaby znacznie urzędy gminne.

W związku z tym projektem, ministerstwo spraw wewnętrznych zwróciło się do wojewodów o rozważenie tego rodzaju rozwiązania sprawy i ew. zgłoszenie uwag.

## Polski Czerwony Krzyż zwiększa pogotowie ratownicze

Zatwierdzony na ostatnim walnym zgromadzeniu Polskiego Czerwonego Krzyża plan działalności tej instytucji na rok 1936 kładzie specjalny nacisk na współpracę z władzami wojskowymi w zakresie organizacji ratownictwa na wypadek klęsk żywiołowych i wojny. Ustalono zostaną szczegółowo zadania P. C. K. w ramach obrony przeciwlotniczej — gazowej — biernej; w szczególności prowadzone będą prace nad przystosowaniem zakładów P. C. K. do potrzeb tej obrony, organizowany będzie dalszy werbunek do drużyn ratowniczych, przy czem dążeniem Czerwonego Krzyża jest, aby najmniejsza nawet osada posiadała przynajmniej jedną drużynę ratowniczą.

W całym kraju urządzone będą świetlice dla drużyn i wprowadzone

## 4280 robotników z Małopolski jedzie na Łotwę

Na terenie przeludnionych i zbiedzonych powiatów Małopolski środkowej dokonano rekrutacji robotników rolnych na roboty sezonowe w Łotwie. Rekrutacja została objęta powiaty: rzeszowski, łańcucki, przeworski i tarnobrzeński.

Dwa transporty w ilości 2.140 sezonowych robotników rolnych odjadą do Łotwy w dniach 21 i 25 maja. Chętnych do wyjazdu było bardzo dużo z uwagi na brak zarobku i nędzę w kraju oraz ze względu na to, iż warunki pracy i płacy w Łotwie są korzystne.

# Przegląd prasy

Tylko wprzagnięcie życia gospodarczego w rytm wielkiej idei, porywającej i napawającej entuzjazmem może w wyniku dać wielkie plusy, niż gospodarka prywatna. Jeżeli tej idei niema — lepiej nie bawić się w etatyzm.

## REFORMA WYBORCZA

W tym samym piśmie dr. Stan Dąbski wzywa do zmiany ordynacji wyborczej do sejmiku. Autor przyznaje się do błędu, polegającego na tem, że jako senator w b. sejmie głosował za obecną ordynacją. „Obliczone zostało fałszywie — pisze on — znaczenie wpływu jaki na zwarcie przekonani i dążeń społeczeństwa wywarła mogła kwietniowa konstytucja.

„a że trzeba bezwzględnie uniknąć w Polsce tego fałszywego mniemania, że państwo można oprzeć na ostrzu policyjnego bagnetu albo na kneblu prasowej konfiskaty, to koniecznością się staje otwarcie w ciałach ustawodawczych, które są zarazem i organami reprezentacji narodowych i społecznych prądów, jakie w państwie nurtują, wolnej tribuny, na której każda, byle pozytywna i dążeniem dobra ogólnego kierowana myśl ujawni się swobodnie mogła. Tak w ogniu rzeczowej krytyki mogłyby się czyszczyć i krystalizować zdrowsze i silniejsze podstawy przyszłego państwowego bytu”.

## Pomoc dla pogorzelców w Zamościu, Dawidgródku i Koźanówce

Kłeska wielkich pożarów, jaka ostatnio nawiedziła kraj, wywołała olbrzymie straty. Pogorzelcy znaleźli się w sytuacji, wymagającej doraźnej pomocy. Największą troską pogorzelców jest brak własnego dachu nad głową. Z pomocą pośpieszył Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, który natychmiast po pożarze, nie czekając na urzędowe zawiadomienia o szkodzi, wysłał swoich urzędników na miejsca pogorzeń w Zamościu, Dawidgródku i Koźanówce, celem szybszego ustalenia strat.

Według dokładnych obliczeń pożar w Zamościu strawił 120 budynków, na których odbudowę zakład asygnuje około 120.000 zł., tytułem premii ubezpieczeniowej.

W Dawidgródku spłonęło 400 budynków; świadczenia te P. Z. U. W. na ich odbudowę wyniosą około 160.000 zł. Większy pożar nawiedził również Koźanówkę w pow. łuninieckim, gdzie spłonęło 100 nieruchomości. Zakład skrócił ustawowe terminy odszkodowania blisko o 4 tygodnie i już w 10 dni po tym pożarze przekazał pierwszym czekiem 60.000 zł. do wypłaty pogorzelcom.

Pokrycie szkód tych trzech masowych pożarów wyniesie zgórą 350.000 zł.

## Zjazd Związku Harcerstwa Trzydniowe obrady we Lwowie

LWÓW, 19.5. W dniach 22, 23, 24 maja b. r. odbędzie się we Lwowie zjazd rady naczelnej i 16-ty zjazd walny Związku Harcerstwa Polskiego pod przewodnictwem wojewody d-ra Michała Grażyńskiego.

W obu tych zjazdach wezmą udział przedstawiciele rządu, duchowieństwa, wojska, przedstawiciele starszego społeczeństwa i liczne delegacje harcerskie i kół przyjaźni z całej Polski.

## Przysięga przy „czarnych świecach” w synagodze białostockiej

BIALYSTOK, 19.5. Wśród żydów miejscowych wielkie wrażenie wywołała przysięga przy „czarnych świecach” niejakiego Szincela Salmana, dopełniona w bóżnicy przed rabinem Biskowiczem.

Salman skazany był swego czasu na 4 lata więzienia za zgwałcenie 9-letniej dziewczynki. Na procesie sądowym przed sześciu laty Salman twierdził, że jest niewinny. Przez czas pobytu w więzieniu utrzymywał to samo. Obecnie, na

wolności, stwierdził, że padł ofiarą strasliwego splotu poszlak i że cierpi za winy niepopołnione.

Wczoraj rabin Biskowicz w synagodze, wypelnionej po brzegi krewnymi Salmana oraz gawiedzią łaknącą sensacyjnego widowiska, przyjął przysięgę od Salmana. Była to zwykła przysięga. Dopiero po opuszczeniu świątyni przez rabinat, zona Salmana zapaliła czarne świece i sam delikwent począł odczytywać słowa przysięgi, spisanej na czterech stronicach.

## O podwyższenie prowizji od sprzedaży znaczków pocztowych

Sprzedawcy wyrobów tytoniowych zabiegają u odpowiednich władz w sprawie podwyższenia prowizji, udzielanej od sprzedaży znaczków pocztowych. Dotychczasowa prowizja bowiem w wysokości 1 proc. nie tylko nie daje sprzedawcy żadnych zysków, lecz przeważnie nie pokrywa strat, powstałych czy to wskutek mmo-

nego zniszczenia znaczka przez klienta, czy też wskutek warunków atmosferycznych i t. p.

W konsekwencji sprzedawcy wyrobów tytoniowych uchylają się od sprzedaży znaczków, co oczywiście nie leży w interesie poczty ani też klientów.

## Zniesienie podatku specjalnego od dodatków w służbie kolejowej

Jak wiadomo, Ministerstwo Skarbu zezwoliło, aby z dniem 1 bm. zniesienie zostało pobieranie podatku specjalnego od dodatków godzinowo — kilometrowych i nocnych w służbie kolejowej. Po raz pierwszy zatem podatek specjalny od obu powyższych wynagrodzeń dodatkowych nie będzie pobrany w czerwcu przy wy-

placie dodatków za maj.

Zabiegi pracowników kolejowych o zwrot podatku specjalnego, pobranego od dodatków służbowych w okresie od 1 grudnia 1935 do 30 kwietnia rb. nie odniosły skutku. Ministerstwo Skarbu odmówiło w tej mierze swej zgody.

## Cyfry bezrobocia

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie całego kraju wynosiła według danych biur Pośrednictwa Pracy Funduszu Pracy w dniu 15 b. m. ogółem 378.493 osób. Bezrobocie zmniejszyło się więc w ciągu ostatnich 15 dni, t. j. od 1 do 15 b. m. o 35.672 osób.

W porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 63.511 osób